

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani.**

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljateljce je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak petek popoldne.

Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10 — K

pol leta . . . 5 — „

četrt leta . . . 2-50 „

posamezne številke po 20 h.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste,

če se tiska enkrat . . . 14 h

„ „ dvakrat . . . 12 „

„ „ trikrat . . . 10 „

za nadaljnja uvrščenja od petit-vrste po 8 h.

Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

**Upravništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani.**

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Pred uradno konferenco dne 2. julija t. l. v Mariboru se zberejo vsi slovenski učitelji in vse slovenske učiteljice v „Narodnem domu“ v kratek pogovor. Važno! Pridite vsi!

Naznanilo.

Po sklepu upravnega odbora „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ v seji dne 23. marca 1910 se bo vršila letošnja

**XXII. glavna skupščina
dne 6. in 7. avgusta 1910
v Rudolfovem.**

Predlogi in predavanja za glavno skupščino, delegacije in sekcije se morajo prijaviti do 1. julija t. l. podpisane vodstvu; obenem naj se naznani dotični govornik. Teme razglasimo takoj, ko se nam vpošljejo.

Cenjene predsednike „Zavezenih društev“ vljudo prosimo, da nvrste v vzporednega prihodnjih zborovanj volitev delegatov v zmislu § 7., lit. e), Zavezenih pravil. Delegati naj se prijavijo vsaj do 15. julija t. l. **Izvolite delegate, ki se bodo glavne skupščine tudi res udeležili, da bo vsako društvo častno zastopano.** Kdor že ve vnaprej, da ne pojde v Rudolfovo, naj se ne pusti voliti.

Društvene izkaze imajo predsedniki že v rokah. Blagovolite jih izpolniti in prav zanesljivo vrniti do 15. julija t. l., da bo mogel tajnik sestaviti svoje poročilo.

Blagajnike Zavezenih društev pa prosimo, da pošljejo blagajniku letni donesek.

Po soglasnem sklepu lanske delegacije v Mariboru se je določil znesek za upravno leto 1909/10. od vsakega pravega člana 1 K. Od podpornih članov se ne plača članarina.

Pozivljamo že zdaj vse narodno napredno učiteljstvo, naj se udeleži letošnje glavne skupščine v najmnogobrojnem številu.

Narodno napredno učiteljstvo pokaži posebno letos, da je solidarno v svojem stremjenju, da se ne umakne niti za ped s strogo in natančno načrtane poti, ki vodi do vzvišenega cilja, za katerim stremimo z vsemi svojimi silami. Pokažimo s svojim nastopom, da se ne strašimo, nemoralnih persekucij na naše vrste! Pokažimo, da nas ne opoši beg h koritom neznačajnih koristolovcev v naročje reakcionarnih in nazadnjaških strank, ki hrepene po oni minuli predpotopni dobi, ko je bil učitelj mežnar in farovski blapec. Pridite, zavedni tovariši in tovarišice s Primorskega, Štajerskega in Koroškega k nam kranjskim učiteljem in učiteljicam, da v soglasju z Vami povzdignemo glas in obsodimo tiste, ki so se spozabili tako daleč, da so zavoljo lastne koristi, prodali korist vsega stanu!

Vsak zaveden učitelj in zavedna učiteljica naj pohiti v Rudolfovo tiste dni!

Vodstvo „Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev“.

Tajnik:
Frane Gärtner.

Predsednik:
L. Jelenc.

Pod vladno barona Schwarza.

„Wegen eines Lehrers will ich mich dem Dr. Šušteršič nicht vermessen.“

Baron Schwarz.

O. kr. deželne vlade in deželnega predsednika dolžnost je, da se ravna po zakonih, da ščiti zakone in da pospešuje kulturo v deželi in preprečuje vse, kar bi imelo ovirati prosih kulturnih zarodov, za katerih napredek je dolžna skrbeti država. In med te zahteve je staviti tudi šolstvo.

Na Kranjskem sta deželni predsednik baron Schwarz in z njim naša deželna vlada kapitulirala v tem oziru pred vsemogočnim doktor Šušteršičem. Izročila sta kulturni razvoj kranjske dežele, nje šolstvo in učiteljstvo dr. Šušteršiču, da preko zakonov uveljavlja svoje strankarstvo. To se je zgodilo z znano izjavo barona Schwarza pred ono zgodovinsko znamenito sejo dež. šolskega sveta: „Preki volji dr. Šušteršiča ne morem ničesar storiti.“

In pogledimo si, komu je izročil v tem trenutku baron Schwarz, t. j. vlada, razvoj kulture, šolstvo in učiteljstvo naše dežele. L. 1897. je v debati pri proračunski razpravi o ljudskem šolstvu v državnem zboru državni poslanec doktor Suess opisoval uspehe državnega šolskega zakona in blagodejni vpliv ljudskega šolstva, ki ga je zaznamovati kot dobro posledico na ljudstvo države v tako mnogih ozirih, kar je izvir tega novega zakona. Poudarjal je, da je bil ta zakon in razvoj ljudskega šolstva blagoslov za državo. Rekel je: „... Ponavljam, da je ta zakon in ljudsko šolstvo blagoslov za ljudstvo in državo.“ — In tedaj mu je odločno to zavrnil dr. Šušteršič z besedami: „**Prokletstvo za ljudstvo!**“ In od tedaj so zapisane te značilne besede dr. Šušteršiča v stenografskem zapisniku državnega zbora l. 1897., da je ljudska šola prokletstvo za ljudstvo.

In komu še je izročil naš dež. predsednik na milost in nemilost ves naš stan? Izročil ga je oni stranki, ki proti pravilom dostojnosti primerja učitelja z lajajočim psom. Izročil ga je možem (Krek, Hočevar, Jaklič), ki ne pojmi, da je nizkotno orožje za boj zoper svojega političkega nasprotnika psovaje, da je nemoralno psovati svojega političkega nasprotnika in nemoralno se z nasiljem in tiranstvom bojevati zoper njega. Izročil ga je možu, ki je v dež. zbornici zasmehoval in se rogala bedi, v kateri živi učiteljstvo, ki je na shodu na Je-

senicah pavšalno, krivično blatil in dolžil učiteljstvo krivde, ki je nima.

Dovolj je povedano s tem — in pod takimi pogoji naj ostaja učiteljstvo moralno čisto, naj po zakonu vzgojuje deca k moralnosti in patriotizmu!

Zgoraj citirana poniževalna izjava barona Schwarza je **skrajno razžaljenje** učiteljskega stanu, in ne čudimo se danes Šlomškarjem, da pozivljejo na boj nanaož, ne čudimo se klerikalni stranki in nje voditeljem, da nas psujejo s psi in se ne čudimo, da se je J. N. Jeglič z Grabna v Ljubljani baje izjavil: „Deželni šolski svet smo mi, ki se shajamo v moji pisarni!“ — Če se pusti c. kr. vlada na ta način kompromitirati, je dobro in le mogoče pod potropanco barona Schwarza. Ne bomo se več čudili niti najnemoralnejšemu in najgausnejšemu činu nad učiteljstvom, ker vemo, kje je njega izvir!

Dobro si zapomni učiteljstvo to izjavo! Torej učitelj danes na Kranjskem niti vrednosti, da bi ga vlada pravično in zakonito branila, on ni enakopraven človek v državi in deželi! To ima danes učiteljstvo od vlade za to, ker ji vzgojuje mladino za vdane podanike, to prejema za prepatriotično vzgojo! C. kr. vlada v Avstriji danes nesmatra učitelja enakopravnim članom človeštva!

Kaj pa bi porekla slavna vlada, če bi se učiteljstvo samo smatralo več vrednim, kakor ga smatra vlada, in bi si stavilo za smoter vzgajati v prvi vrsti ljudi, potem patriote. Morebiti bi nam bilo potem pričakovati milostnejših deželnih predsednikov. Kaj, ko bi učiteljstvo danes pričelo izvajati konsekvence? Če vlada danes noče čuvati in upoštevati zakonov, jih tudi učiteljstvo ne bo pospeševalo in ščitilo in bogojilo tak patrio-

LISTEK.

† Franc Lunder.

Ne bom ocenil s temi vrsticami delovanja rajnega tako kakor zasluži; zakaj nađejam se, da bo to storilo krepkejšo pero nego je že moje. Toda hvaležnost me veže, da postavim na svežo gomilo rajnega to-le spominčico: Lunder je bil med slovenskimi šolniki velik poštenjak, odkritosrčen in blag tovariš, kremenit, neomajen značaj! Kjer je služboval, je bil priljubljen. Začel je menda na Igu kot podučitelj (v letih 1865 — 67/68.) pri nadučitelju Govekarju — ta mož je bil tudi značajan in delaven čez vse — bil učitelj na Brdu, v Radečah in naposled na Raki (31 let). V vsem skupaj je služboval kakih 45 let: zakaj šele lani je zapustil z dopustom v žepu prijazno Rako, bil letos upokojen in živel na Glinicah pri Ljubljani. Ali mu ni bila šola priljubljena, ko je celo življenje njej posvetil? Ali ni bil izvrsten šolnik, ko so ga šolske gosposke toliko let pustile, rade pustile pri plodonosnem delu? Toda v tem oziru ga ne mislim opisovati; povedati hočem o rajnem

le to, kar mi najbolj srce teži. — Ko je bil rajni nadučitelj v Radečah, je bil on s tov. Gasperinom vred, ki še uživa pokojnino, učiteljski zastopnik v Krškem okrajnem šolskem svetu. Takrat je bilo narodno vprašanje pogostoma na dnevnem redu pri sejah te korporacije. Dasi sta bili poglavitni osebi (glavar, nadzornik) zoper slovensko stvar, vendar to značajnega Lundera ni motilo, da bi bil zapustil Slovence. V letu 1878. se je ustanovila nemška mešč. šola v Krškem. Treba je bilo nastaviti dva učitelja. Okrajni šolski svet je imel pravico prezentacije. Nemškutarji so iskali Nemce in glasovali za Nemce, a večine niso imeli v okrajnem šolskem svetu. Če bi bila pa učiteljska zastopnika potegnili z nemškutarji, kar pa nista storila, bi bili ti znabiti večino imeli. A ker sta bila učiteljska zastopnika značajna, je zmaga la po previdnosti uda g. poslanca Pfeifferja slovenska večina. Zaradi tega je bil po takrat veljavnih zakonih deželni šolski svet primoran, da je poslal dekrete za nemško meščansko šolo (na kateri so bili vedno in so še vedno le slovenski učenci) meni in učitelju Vidmarju,

1) A skoro gotovo jima je to eno leto pozneje (1879.) škodovalo, ko sta bila službeno prestavljena, in sicer Gasperin iz Krškega v Radeče, a Lunder (ta nekako zoper zakon) iz Radeč na Rako.

ki sva bila prvi učni osebi na tej učilnici. Na ta način sem prišel torej v Krško s pomočjo rajnega Lundera in sem skrbel, jako skrbel in se jako trudil, da so bili (po pravici in po potrebi) vedno nastavljeni le slovenski učitelji na meščanski šoli v Krškem, kjer deluje zdaj pet čvrstih slovenskih pedagogov, od katerih so bili štirje še moji učenci na tej šoli.

I. Lapajne.

Nekaj pogleda v šolstvo na Vestfalskem.

V zadnjih desetletjih se je mnogo rudarskih rodovin preselilo iz naše domovine tudi na Vestfalsko (Westfalen) na Nemškem. Večina njihovih otrok se v tamošnjih nemških šolah ponemčuje.

Pred kratkim je prišla neka učenka M. J. s svojo materjo zopet domov, ker se je oče kot rudar ponesrečil. Prinesla je s seboj tudi knjige iz nemških šol, ki lahko iz njih za naše razmere marsikaj poučnega posnamemo.

Ker gredo rudarji za zaslužkom, je hčerka v tekni 3 let obiskovala 7 raznih katoliških ljudskih šol, kar je razvidno iz zvezka za izpričevala (Zeugnisheft), ki ga je dobila v Bür-

germeisterei Kray-Leithe, Landkreis Essen“. Šola je začela obiskovati v Dortmundu, potem jo je obiskovala v Wattenscheidu, Krayu, Stat. Lütgendu, Kleyu, Winterhöfenu, Bueru. V tem zvezku so na prvi strani zapisani navadni podatki učenca kakor sploh v imenikih, na drugi strani „Besedastaršem“ in razporedba redov. Potem je na vsaki strani izpričevalo za eno leto. Redi so za sledeče stvari: I. vedenje, II. marljivost, III. pazljivost, IV. redoljubnost, V. uspevanje (Leistungen): 1. Verouk: a) zgodbe sv. pisma, b) katekizem. — 2. Nemščina: a) ustno, b) pismeno. — 3. Računstvo. — 4. Oblikoslovje (imenovano „Baumlehre“). — 5. Zgodovina. — 6. Zemljepis. — 7. Opisavanje prirode (Naturbeschreibung). — 8. Prirodoslovje. — 9. Lepopis. — 10. Risanje. — 11. Petje. — 12. Telovadba. — 13. Ženska ročna dela. — Izpričevala se izdajajo za polletni in zimski tečaj, podpisujejo pa jih rektor, glavni učitelj, razrednik (razrednica) in starši.

Učenka je prinesla sledeče knjige, izdaja za katoliške ljudske šole: Lesebuch für die Oberklassen kathol. Volksschulen (za provincijo Westfalen), velja 1-50 M. Realienbuch, ki vsebuje zgodovino, zemljepis, prirodopis, fiziko, kemijo in mineralogijo, velja 1-40 M. Übungsbuch für den deutschen

tizem, kakor ga ta vlada sama goji, zahteva in zasluži.

Če ne bo tem ljubezenskim razmeram med našo vlado in dr. Šušteršičem konec, nam bo kmalu pričakovati tudi najresnejših posledic.

In kot kaj bi se smatralo kranjsko učiteljstvo, če bi bilo primorano poseči po najskrajnejšem orožju, da se brani samo, ker ga vlada neče in ker sama zatira njega poštenje?

Obsodilo se nas bi kot „veležidajalce“ in šele tedaj se nas bi pričelo upoštevati kot ljudi, šele tedaj bi postali enakopravni pred zakonom in šele tedaj bi stopil zakon tudi za nas v veljavo! Pokale bi e. kr. puške in tekla bi nedolžna kri, katere je še vajena rodna nam slovenska zemlja!...

In tedaj bi dal naš dež. predsednik le kratko ntemeljitev za svojo odgovornost, dejal bi: „Wegen eines Lehrers wird man nicht in Oesterreich streiten.“ —

V polni zavesti pa, da pravica premaga vse krutosti, ostane mi vedno trdni in vztrajni v boju za svoje pravo in se ne odmaknemo ni za las od svojih pravic, ker bolj je, da se zagnamo naš konec kot časten konec v boju za pravico, resnico, in poštenje slovenskega učiteljstva v človeštvu, kakor da bi poginili kot psi za plotom polni resignacije in gladi! Za nami pride še generacija učiteljstva, ki nas bo sodila po naših činih in po njih merila spoštovanje do nas ter obsodila naše zatiralce!

Državni poslanec župan Ivan Hribar je sestavil predlog glede uredbe učiteljskih plač, tako da mu ga bo mogoče prihodnji teden izročiti posameznim državnoborškim klubom v posvetovanje,

Na delo!

Vprašalne pole komiteja za reformo ljudske šole so razposlane. S tem je započeto važno kulturno delo v Avstriji, ki ga je deležno tudi slovensko učiteljstvo in slovenski narod. Po statistični sestavi in kritični razpravi stanja ljudskega šolstva posameznih narodov se bo napravil opis ljudskega šolstva vse države. Na slovenskem učiteljstvu je sedaj ležeče, kako se bo izvršila razprava tega kulturnega vprašanja z ozirom na naš narod. V to svrbo se je osnoval v Ljubljani poseben odsek, ki bo vodil vse delo z ozirom na ljudsko šolstvo slovenskega naroda, in dolžnost učiteljstva je, da posveti nekaj dela in pozornosti sedaj tudi temu delu in vprašanju, ki se bodo določala tu v splošno razpravo z ozirom na posamezne okraje. Poudarjati pa moramo, naj se ne smatra to vprašanje za politikum, temveč za strogo kulturno vprašanje, ki ga hoče z drugimi narodi v državi rešiti tudi slovensko učiteljstvo za svoj narod — častno!

Kdor torej ni pomotoma prejel vprašalnih pol, ki se se vposlale na vodstva vseh sloven-

skih ljudskih šol, da jih porazdeli med učiteljstvo, naj se obrne na „Odsek za reformo ljudske šole“ (Zaveza avstr. jugosl. učiteljskih društev) Ljubljana. Tudi kdor želi kakršnegakoli pojasnila v tem oziru, naj se obrne na isti naslov. Pole je dopolniti do 30. t. m. in prosimo za točnost in nujnost še posebe, ker je delo še potem ogromno in mora biti deloma do septembra dokončano, če hočemo, da bo delo slov. naroda korakalo vzporedno z delom drugih narodov v državi. Komite se zopet snide septembra na Dunaju, kjer se bodo storili nadaljni sklepi.

Opomba: Slov. pedagoške liste prosimo za ponatisk tega članka.

Ljubljanski odsek komiteja za reformo ljudske šole.

Socialna demokracija za učiteljstvo.

Na deželni konferenci goriških zaupnikov socialno-demokratske stranke dne 5. junija t. l. je g. Petejan odločno obsojal gonjo, ki so jo pričeli proizvajati klerikaleci proti šoli in učiteljstvu. Izvajal je, da se mora tej klerikalni agitaciji socialno-demokratska stranka odločno upreti. Stavil je o tem smislu tudi primerno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Ta odločen nastop je od naše strani najtopleje pozdravljati, ker — dasi imamo tudi sami dovolj življenske moči za boj — vendar bodo uspehi tem večji, čim večja bo odporna sila proti skupnemu nasprotniku!

Grobovi tulijo!

V predzadnji številki smo se spomnili nesrečnega tovariša Potokarja, ki ga je udarila moč klerikalno-vladnega nasilja. Tovariš Potokar nam je pisal pismo, ki mora zbuditi v vsakem človeku, ki ni Jaklič-Krek-Hočevarjevega kova, solzo sočutja in čuvstvo ogorčenja, ki stiska roko v pest!

To pismo je dokument one krutosti, ki danes davi in preganja nedolžne! To pismo kriči do neba po maščevanju! Kulturnizgodovinar ga bo citiral kot dokaz, kako so današnje dni ravnali z značajnim učiteljem vladno-klerikalni inkvizitorji! Uskokom, ki sedaj služijo tem inkvizitorjem, naj se ob čitanju tega pismatrese duša od sramote!

Pismo se glasi doslovno:

Banjaloka pri Kočevju, 16./6. 1910.

Velecenjeni tovariš!

Hvala za sočuvstvo, izkazano mi v zadnji številki „Učit. Tov.“! Saj to je edino, kar nas tolaži v prognanstvu, ko se brusi nad nami meč nasilja, strasti in maščevanja. Ni ga več življenja, ni ga upanja, samo gorje, obup, solze nedolžnih žrtve pod strahovlado brezcutnih, brezsrčnih nositeljev naše usode!

deutscher Fabrikbesitzer“ (to je Krupp), „Dar — es — Salam“: Möge nur der aufblühenden Stadt!) und ihrem großen Hinterlande unter deutscher Flagge auch das Glück, beschieden sein!“ — „Von unsern Besitzungen in der Südsee.“

Še nekaj pogledov iz „Bilderaus dem weitenden deutschen Vaterlande“. Začenja se s pesmijo „Das Lied der Deutschen“ („Deutschland, Deutschland über alles...“), potem je berilo „Deutschland“, in prvi stavek se glasi: „Deutschland, unser liebes Vaterland, gehört zu den schönsten Ländern, welche die Sonne in ihrem ewigen Laufe begrüßt.“ in proti koncu: „Vielmehr kann der edlere Mensch, der Deutschland seine Heimat nennt, dem Gedanken an eine deutsche Erde und an einen deutschen Himmel nicht entgehen.“ —

Pesem „Preußenlied“ poveljuje Pruse: „Ich bin ein Preuße! Kennt ihr meine Farben?“ — mornarjem „Deutsches Matrosenlied“, „Das Nationaldenkmal auf dem Niederwald“, „Über Einfuhr und Ausfuhr des Deutschen Reiches“, pesem „Früh-

¹⁾ Glavno mesto „Deutsch-Ostafrika.“

Za učitelja ni nobene rešitve več na svetu, da, kranjski učitelj v prognanstvu je res kakor pes za plotom, ki tuli in laja po pomoči, a tulenje, to lajanje je klic po pomoči, zdihi obupajočih, prošnja za rešitev iz ječe v verige uklenjenih, po nedolžnem preganji, v nesrečo pahnjenih otrok!

Kje so zaščitniki našega stanu, naših teženj, kdo je varuh naših pravic, naših zakonov? Ali se je vse zaklelo proti nam?

Ne, še so, ki čutijo z nami, to upanje imam, in ti bodo vstali z učiteljstvom, ko ne bo več sledu že zdavnej v grob poslanih učiteljev-trpinov.

Z vsem spoštovanjem

Potokar Franc,
nadučitelj.

VABILO

na

XXV. redno vel. skupščino

in obenem

jubilejno slavnost družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

v nedeljo, 3. julija 1910. leta, ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v veliki dvorani „Narodnega doma“.

VZPORED:

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzornišstva.
5. Volitev članov v družbeno vodstvo.¹⁾
6. Volitev nadzornišstva (5 članov).²⁾
7. Volitev razsodništva (5 članov).³⁾
8. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda“
v Ljubljani, dne 28. maja 1910.

¹⁾ Iz vodstva izstopijo letos gg.: Andrej Senekovič, dr. Ivan Merhar, Fr. Pahernik, dr. Gregor Žerjav. Umrl je dr. Karel Bleiweis vitez Trsteniški, odpovedal pa se je zaradi preemistivne gosp. prof. Vajda. Voliti je torej šest odbornikov, štiri za dobo treh let, dva za dobo dveh let.

V odboru ostanejo še gg.: Fr. Črnogoj, dr. Ernest Dereani, Gregor Einspieler, Aleksander Hudovernik, Luka Svetec, Ivan Vrhovnik.

²⁾ V nadzorništvu so bili gg.: dr. Fran Ilešič, dr. Ferdo Müller, Matija Prosekar, dr. Vladimir Ravnihar, Miloš Stibler.

³⁾ V razsodništvu so bili gg.: dr. Vinko Hudelist, Jakob Kogej, Karel Šavnik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Karel Triller.

DOSTAVEK: Dne 1. in 2. julija se priredi obrambni tečaj, h kateremu je dostop dovoljen samo proti osebnemu povabilu.

V soboto, dne 2. julija, ob osmih zvečer bo prijeteljski sestanek na vrtu „Narodnega doma“.

V nedeljo, dne 3. julija, popoldne ob treh je pričetek velike ljudske slavnosti v Tivoli, ki jo prirede v korist družbi sv. Cirila in Metoda narodne dame iz vseh slovenskih pokrajin.

Čebelarji!

Čebelarstvo ni nikjer v Avstriji tako zanemarjeno kot pri nas, akoravno imamo najboljše čebelno plemo.

Pridobivanje medu se vrši na tako za starel način, da se dober pridelek pokvari in zaradi tega po sramotno nizkih cenah oddaja. Da se temu odpomore, se je ustanovila v Ilirski Bistrici na Notranjskem čebelarška zadruga, ki si je v nalogo vzela, vosek, med in čebele svojih članov razpečevati. Razposojevala bo tudi onim svojim članom, ki čebelarijo, na rojitev posebne vrste panjev, zaradi česar ji bo mogoče za pridelke v takih panjih boljše cene plačevati. Pomagano bo zlasti onim čebelarjem, ki se poslužujejo preprostih panjev, ne da bi bili primorani učiti se novodobnega čebelarstva. Razen tega bo imela zadruga v zalogi vse potrebščine za napredno čebelarstvo.

Dosedaj je pristopilo 170 članov, kar pa nikakor ne zadostuje, da bi začela poslovati v onem obsegu, kot si so ga ustanovitelji začrtali.

Naše čebelarje pozivljamo, da pristopijo k zadrugi v čim večjem številu, ker le od tega je odvisno, da se zamore zadruga plodonosno razviti. Sprejemljejo se ne le člani iz Kranjskega, temveč iz cele Avstrije in Ogrskega. Delež znaša 10 kron in se zamore plačevati v obrokih. Prvi obrok je 2 kroni. Ko zadrugnik izstopi, dobi povrnjen cel vplačan delež.

Pravila dobi vsakdo brezplačno pri „Čebelarški zadrugi“ v Ilirski Bistrici.

Pozabljena §§ na Kranjskem!

§ 55

(Drž. zak. št. 62.) Najmanjše prejemke, izpod katerih ne sme nobena šolska občina iti na nižje, je od meriti tako, da učitelji niso primorani truditi se s postranskimi opravili, ampak da lahko svojo moč na svoj poklic obračajo, in da je učiteljem še tudi mogoče svojo rodovino živiti primerno okolnostim dotičnega kraja.

Da se učiteljem za časa in do dobrega daje, kar jim gre, za to skrbé in o tem določujejo šolska oblastva.

§ 5

(Dež. zak. št. 21.) V vsakem šolskem okraju je napraviti najmanj eno meščansko šolo.

Vlado, ki je svoj čas telegrafično **zaukazala** ustanovitev nemške mestne šole v Ljubljani, prosi kranjsko učiteljstvo za izvršitev gornjih §§!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jstvom.

Promet do konca maja K 139.969.11.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/3. popoldne in vsako soboto od 6. — 7. zvečer.

Proti vprašalnim polam se je oglasil — „Slovenec“ — kakor pravi — nekdo iz učiteljstva! Tudi v tem strogo stvarnem, strogo kulturnem in obče koristnem, popolnoma nepolitiškem in nestrankskem vprašanju iščejo razdiraleci vsega dobrega politike! Tem ljudem ni mogoče pomagati, ker so ali tako zlobni ali pa tako neumni, da so slepi in gluhi za vsako plemenito kulturno delo. — Tovariši, tovarišice! Ne ozirajte se na pobesnelo razdirajoče delo političkih strastnežev, ampak storite svojo dolžnost tudi v tem pogledu, da ne ostane naše ubogo slovensko ljudsko šolstvo osramočeno in ponižano po klerikalni krivdi pred vsemi kulturnimi narodi v Avstriji!

Ne zabite „Učiteljskega konvikta!“

Sprachunterricht in der Volksschule, 2. del, velja 30 Pfg., in Rechenbuch.

Čitanka ima 552 strani s sledečimi oddelki: I. del: 1. otrokovo vsakdanje opravilo; 2. nedelja; 3. letni časi in prazniki; 4. rodovinsko življenje; 5. ljubezen do bližnjega; 6. ljubezen do domovine; 7. poklicna zvestoba; 8. ljubezen do resnice in poštenosti; 9. marljivost in varčnost; 10. zadovoljnost; 11. šaljive povesti; 12. slike iz življenja. Ta del ima 196 pesmi in beril. V drugem delu so berila za poglobljenja in dopolnitev pouka iz realij, in sicer: slike iz prirodoznanstva in pouka o zdravju, slike iz tujih dežel in svetov, slike iz velike nemške domovine, slike iz domovinoslovja, v dodatku pa zgledi za pismene izdelke poslovnega življenja. V tem delu je 202 pesmi in beril. Spredaj je imenik pesmi po začetni vrsti, drugi po pesnikih ter seznam virov (Quellenverzeichnis).

Posebno moramo poudarjati, da se v nemških ljudskih šolah goji marljivo razvoj narodnostnega čuta in nemškega ponosa. V to služijo berila: Deutsche Helden vor den Faku-Forts in China, pesem Deutscher Rat: „Kind, Deutsche kämpften tapfer allezeit: Du, deutsches Kind, sei tapfer, treu und wahr!“ — „Ein